

Las falsificadoras de retinas

Krista de Witte

l e t e a

Las falsificadoras de retinas

Krista de Witte

Traducción del neerlandés:

Marta Díaz Ruseler

Ilustración de portada:

Dall-E 2

Edición y diseño:

Gerardo Daniel Jiménez

Las falsificadoras de retinas por Krista de Witte se distribuye bajo una Licencia Creative Commons Atribución-NoComercial 4.0 Internacional.

Las falsificadoras de retinas

Saskia

I

Wandelend tussen drassige oogsten

werden we blind;

de zon vergelijkend met de zee

en terugkerend met gedoofde lichten

onze handen en ons geheugen.

Wat zal het einde van de tijd ons doen zeggen?

Zullen we een raaf tekenen aan het einde van alle vragen?

I

Andando entre cosechas encharcadas
nos íbamos quedando ciegas;
comparando el sol con el mar
y volviendo unas luces apagadas
nuestras manos y nuestra memoria.

¿Qué cosas nos hará decir el final del tiempo?

¿Dibujaremos un cuervo al final de todas las preguntas?

II

Mijn stomme liedjes

tekenen de handen van de bomen.

Ik schrijf niet: het zijn de gebroken spiegels

en wat is kennis

voor dit zand dat nooit stil blijft liggen?

II

Mis cancioncillas imbéciles

dibujan las manos de los árboles.

Yo no escribo: son los espejos rotos

¿y qué es el saber

para esta arena que nunca se queda quieta?

III

*Heeft alle klokken uit het huis gehaald
en heeft gepraat met de lege kooi
van zijn kanarie, terwijl de vogel
dood ligt in de tuin,
enkele lettergrepen van zijn moeder de aarde
terugwinnend
om wat roetletters te schrijven
in de dode ogen van de monniken.*

III

Ha quitado todos los relojes de la casa
y ha conversado con la jaula vacía
de su canario, mientras el ave
yace muerta en el patio,
recuperando las sílabas de su madre la tierra
para escribir unas letras de tizne
en los ojos muertos de los frailes.

IV

*Ik houd mijn hoofd vast als een gebouw
dat op instorten staat na een aardbeving,
ik val op de meren
met al mijn lampen en portretten,
ik open mijn handen en laat
wat blauwe tijgers los, wat witte dobbelstenen,
door het onbeweeglijke vuur
van onleesbare woorden.*

IV

Sostengo mi cabeza como un edificio
a punto de derrumbarse tras un terremoto,
caigo sobre los lagos
con todas mis lámparas y retratos,
abro mis manos y suelto
unos tigres azules, unos dados en blanco,
por el incendio inmóvil
de unas palabras ilegibles.

V

*Verstrengeld als een verre gras
hoor ik ze lezen, hoor ik ze ons herinneren
als drijvende bruggen, uitgeputte
hangende tuinen, ik hoor ze opgraven
de landschappen die de slaapwandelaars wiegden op hun
enkels.*

*De maan daalt af over enkele zandkorrels,
lijkt op een leeg schedel,
een eenzame munt op een regenachtige bank,
de verloren sproet van een vermoeide spinster.*

V

Entrelazadas como una lejana hierba
las escucho leer, las escucho recordarnos
como a puentes ambulantes, desfallecientes
jardines colgantes, las escucho desenterrar
los paisajes que las sonámbulas mecían en sus tobillos.

La luna baja por unas sílabas de arena,
parece un cráneo en blanco,
una moneda solitaria en una banca lluviosa,
la peca perdida de una hilandera cansada.

Alexandra

NEM L U A N O V A

*Een botanicus uit de 10e eeuw
kwam in mijn droom op bezoek.
Zijn gezicht was een onleesbare schemering
en hij bracht een met leer gebonden boek mee
waarvan de pagina's een droomachtige botanie
beschreven.*

*Samen gingen we ze benoemen
in een Latijn van dromen
dat weerklonk binnen de kapel van mijn ogen
en we gaven planten en bloemen door als een rozenkrans
vol gebroken herinneringslampen.*

NEM LUA NOVA

Un botánico del siglo X
vino a verme en un sueño.

Su rostro era una penumbra ilegible
y traía consigo un volumen encuadernado en piel
cuyas páginas informaban una botánica onírica.

Juntos nos abocamos a nombrarlas
en un latín de sueños
que resonaba dentro de la capilla de mis ojos
y pasábamos plantas y flores como un rosario
lleno con los focos rotos de la memoria.

*Dezelfde dingen vervagen dit boek zoals bij mij
en tussen de wind hoor ik ritselen
deze onwerkelijke planten die ontwaken in mijn handen,
een bos dat de vervallen kapellen kan lezen.*

*En welke kinderen spelen er in mijn synaptische
verbindingen
als onder een eindeloze en monotone regen?*

*We schrijven vragen op
op de muren van de kas
en de bloemperken antwoorden ons, verwelkend:
"Oh, en jouw verlossingen van valse lichten".*

A este libro lo despintan las mismas cosas que a mí
y entre el viento siento crepitar
estas plantas oníricas que despiertan en mis manos,
un bosque que sabe leer las capillas derruidas.

¿Y qué niños juegan en mis conexiones sinápticas
como bajo una lluvia interminable y monótona?

Apuntamos preguntas
en las paredes del invernadero
y nos responden los floripondios marchitándose:
“Ah y tus redenciones de luces falsas”

ANDANTINO

*Ze danste zonder ooit de grond te raken,
blootvoets op de reling,
terwijl beneden het Lusitaanse verkeer
en de ramen niets van haar bestaan wisten,
en ik kon haar alleen maar bekijken doorheen
een huilen dat niet van mij was,
iedereen zou haar hebben aangezien
voor een blouse fladderend op het dak,
ik was een verticaal meer,
rondzwervend tussen de kamers
van een verlaten hoog huis,
haar woorden stapelden zich op als een vage ster,
en klonken als een verre akkoord.*

ANDANTINO

Ella baila sin tocar nunca el suelo,
descalza en el barandal,
mientras allá abajo el tráfico lusitano
y las ventanas no saben de su existencia,
y yo sólo puedo mirarla a través
de un llanto que no es mío.

Cualquiera la tomaría
por una blusa aleteando en la azotea,
yo soy un lago vertical,
deambulando entre las habitaciones
de una alta casa abandonada.

Sus palabras se acumulan como un vago astro,
y suenan como un lejano acorde.

*Ik draag een verroeste relikwie
met een streng tarwe en een zwarte kiezelsteen
"oh ze was een ongelukkig Athene,
doorschijnend als een spinnenweb van glas."*

*Mijn geest vindt plaats buiten mezelf,
net als mijn blik,
drie zaden ontbreken nog
om jouw handen te zaaien,
om het water terug te geven
dat de duisternis dronk,
terwijl we onze gezichten tekenden
met woestijnen.*

Traigo un relicario herrumbrado
con una brizna de trigo y un guijarro negro:
“Ah ella era una Atenas desgraciada,
translúcida como una telaraña de vidrio.”

Mi mente sucede fuera de mí,
igual que mi mirada,
hacen falta tres semillas más
para sembrar tus manos,
para devolverles el agua
que bebió la oscuridad,
mientras dibujamos
nuestro rostro con desiertos.

KRAANVOGELS

Is het zand niet de snelste vergetelheid?

Waar zijn de oevers van deze pagina?

*Met de rook die ik uitadem verdwijnt niet
de wereld die mij vernietigt.*

*Zijn onze knipperingen niet de waterkringen
die de steen in de vijver veroorzaakt?*

*En al onze vragen
als een poging om te reflecteren wat ons heeft doen vallen?*

GRULLAS

¿No es la arena el olvido más rápido?
¿Dónde están las orillas de esta página?
Con el humo que exhalo no se evapora
el mundo que me destruye.
¿No son nuestros parpadeos los círculos de agua
que mana la pedrada en el estanque?
¿Y todas nuestras preguntas
como intentar reflejar qué nos dejó caer?

Ina

*Wat zingen de weesmeisjes van de lachende hagel in de
verte?*

*Ze komen dichterbij als een brug die instort
en het meest minutieuze van de numismatiek
is de schittering van hun puin.*

*Terwijl ik de last van mijn doden meetrok,
zaten we en gaven we aan het meer
de dorpen over die vielen uit onze fluisteringen.*

¿Qué vienen cantando a lo lejos
las huérfanas del granizo sonriente?
Avanzan como un puente que se derrumba,
y la más minuciosa de las numismáticas
es el destello de sus escombros.

Arrastrando pensante el agua de mis muertes,
nos sentábamos y entregábamos a la laguna
los pueblos que caían de nuestros murmullos.

*We luisterden naar het gezang van alle libellen,
onze grafstenen waren vlekken van wijn
met de kleur van de wegen
die we slechts eenmaal bewandelden.*

*In het randloze oog van het toeval
zagen we onze rivieren vermengd
en een plas na de regen
brengt opnieuw een van de kleuren terug
die we verloren bij het herbouwen van de wereld.*

Escuchábamos cantar a todas las libélulas,
nuestras lápidas eran manchas de vino
con el color de los caminos
que sólo recorrimos una vez.

En el ojo sin contornos del azar
veíamos nuestros ríos mezclados,
y un charco después de la lluvia
traía de nuevo alguno de los colores
que perdimos reconstruyendo el mundo.

*Er is een universum in afwachting
in haar gebroken tanden,
ik hoor het uiteenrafelen
in de laan,
deze fragmentarische schemering
is haar enige lichaam,
er zijn in haar ademhaling
enkele verlaten schommels
die ons willen vertellen
hoe de wortels van roest
en die van bloedarmoede zich vermengen,
als de handen van twee stommen in elkaar gevouwen,*

Hay un universo en vilo
en sus dientes rotos,
lo escucho despedazarse
en las alamedas,
esta fragmentaria penumbra
es su único cuerpo,
hay en su respiración
unos columpios abandonados
que quieren hablarnos
de cómo se mezclan
las raíces del óxido
y las de la anemia,
como las manos entrelazadas
de dos mudos,

*die beloofd hadden om samen te vallen
in dezelfde as
en nu vanaf de andere kant van de taal praten,
en terwijl de ene bomen plant
hier,
plukt de andere geraniums
daar:*

*"Je hart is van mist:
Ik zal alleen je gezicht in dromen kunnen zien."*

*Mijn grafschrift zal een tros druiven zijn
die deze woorden overschaduwt.*

que se hubieran prometido
caer en las mismas cenizas
y ahora dialogan desde el otro lado del lenguaje
y mientras uno siembra
los árboles de aquí,
otro deshoja los geranios de allá:

“Tu corazón es de niebla:
sólo podré ver tu rostro en sueños”

Mi epitafio será un racimo
de uvas eclipsando estas palabras.

*De bossen hebben hun harten samengevoegd
om een waterpendule te maken,
waar ik nu de motregen van deze woorden aanschouw.
De dood was een lege zigeunerin
aan wie we een gezicht hebben getekend
dat de wereld niet meer kan aanraken.*

*De wijze heeft op de rand gestaan
van een allee van as
tot hij de blik van de wolken had.
We zijn een regenachtige fata morgana
op de trillende weegschaal van zijn oogleden:
"... op het weefgetouw heeft ze haar lichaam
duizend keer ontrafeld en geweven".*

Han juntado los bosques sus corazones
para hacer un péndulo de agua,
donde contemplo ahora
la llovizna de estas palabras.
La muerte era una gitana vacía
a la que le dibujamos un rostro
que ya no puede tocar el mundo.

El sabio ha permanecido en la cornisa
de una alameda de cenizas
hasta tener la mirada de las nubes.
Somos un espejismo de llovizna
en la trémula balanza de sus párpados:
“... en el telar ella ha destejido
su cuerpo una y mil veces”

*De zee telt de pruimen in jouw handen
en tussen de ogen van de hel
trekt een zwerm weesmeisjes voorbij
die alle lachjes van wreedheid lachen.*

El mar cuenta las ciruelas en tus manos,
y entre los ojos del infierno
pasa una desbandada de huérfanas
riendo todas las risas de la crueldad.

SOBRE LA AUTORA

Krista de Witte (Maastricht, 1988) es escritora y pintora. Sus obras se han exhibido en diversas galerías europeas. Es autora de la novela *Hammershoi* (2014) y de los poemarios *El contrapunto* (2016) y *Las falsificadoras de retinas* (2020), del cual presentamos aquí unos extractos. Actualmente trabaja en Delft como curadora de la galería independiente De Verdwaalde Slaapwandelaars.

Mayo 2023
México

le tea